Behandelinformatie Verzamelbesluit Toeslagen "Matiging van de terugvordering" - Versie van 28 december 2020.
Besluit van 28 augustus 2020, nr. 2020-156992, Staatscourant 2020, 45908

Inhoudsopgave
1. Algemeen
2. Werkwijze
3. Toetsingscriteria matiging van de terugvordering
    Stap 1. reikwijdte Verzamelbesluit Toeslagen, onderdeel 2
    Stap 2: (bijzondere) omstandigheden
    Stap 3: is er sprake van bijzondere omstandigheden?
    Stap 4: beslissing
4. Casuïstiek
5. Rente en kosten van invordering

1. Algemeen
Als sprake is van een terug te vorderen bedrag aan onverschuldigd betaalde toeslagen, ontstaat een betalingsverplichting voor de belanghebbende ter grootte van dit bedrag aan de Belastingdienst/Toeslagen. Het uitgangspunt in artikel 26 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (hierna: de Awir) is dat het volledige bedrag aan toeslag dat te veel is betaald of verrekend, wordt teruggevorderd.

In de uitspraak van 23 oktober 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3536) is de Raad van State (hierna: RvS) gekomen tot een andere uitleg van artikel 26 van de Awir. De RvS geeft aan dat in dit artikel niet dwingend staat voorgeschreven dat de Belastingdienst/Toeslagen altijd het volledige bedrag dat te veel is betaald, van de belanghebbende moet terugvorderen. Op grond van artikel 3:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) en artikel 13b van de Awir dient de Belastingdienst/Toeslagen de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af te wegen en onder bijzondere omstandigheden van terugvordering af te zien of het terug te vorderen bedrag te matigen.

Op 7 september 2020 is een aangepast Verzamelbesluit Toeslagen gepubliceerd. Dit besluit betreft een actualisering van het besluit van 17 april 2020, dat op 22 april 2020, nr. 2020-72441 (stcrt. 2020, 22720), is gepubliceerd.

Dit document vervangt de behandelinformatie van 14 mei 2020 en is voor team Beroep opgesteld om als hulpmiddel te kunnen dienen voor de aanpak van de lopende (hoger) beroepszaken die zien op het matigen van de terugvordering.

2. Werkwijze
Team Beroep is op 7 mei 2020 gestart met het toepassen van de jurisprudentie en het Verzamelbesluit Toeslagen in lopende beroeps- en hoger beroepszaken om te beoordelen of sprake is van bijzondere omstandigheden die zich verzetten tegen gehele terugvordering van de toeslag.

De werkwijze is dat de behandelaar van een dossier waarin de eventuele matiging van de terugvordering een rol speelt, een dossieranalyse opstelt en deze opslaat in het beroepenregister. Deze dossieranalyse vormt dan de basis voor het schrijven van een verweerschrift dan wel voor het opstellen van een herziene beslissing op bezwaar. Dergelijke dossieranalyses hoeven niet (meer) te worden voorgelegd aan het cluster hoger beroep voor een akkoord. Deze dossiers kunnen zelfstandig worden afgehandeld. Let op: zaken waarbij de behandelaar twijfelt wat te doen of waarin bijzondere omstandigheden aanwezig zijn die tot een matiging van de terugvordering zouden moeten leiden dienen te worden voorgelegd aan de VTA Postbus voor verdere afstemming.

Elke dossieranalyse bevat:
1. een casusomschrijving waarbij de relevante feiten worden genoemd
2. een schriftelijk vastgelegd juridisch oordeel over de te hanteren stappen
3. een (voorgenomen) beslissing

met als doel dat een derde die nog niet inhoudelijk bekend is met het dossier op snelle en gemakkelijke wijze kan zien hoe de besluitvorming in een dossier heeft plaatsgevonden.

Daarnaast selecteert de behandelaar in het beroepsregister de categorie die van toepassing is op de zaak. Er kan gekozen worden uit de categorieën: *RvS 23-10 mat.terug. Actie/ RvS 23-10*

[1] De afkortingen staan voor: RvS 23-10 matiging/afzien terugvordering, actie vereist / RvS 23-10 matiging/afzien, geen actie

mt.terug. Geen actie/ RvS 23-10 p + mt. actie / RvS 23-10 p + mt. geen actie.[1] Graag de gekozen categorie ook vermelden in het vakje casus omschrijving op de eerste regel.

De behandelaar in beroep dan wel hoger beroep is en blijft verantwoordelijk voor de afhandeling van zijn zaak. Dit betekent dat na eventuele afstemming van de zaak in de vaktechnische lijn het dossier wordt afgehandeld door degene die de zaak heeft voorgelegd aan de VTA-postbus. De behandelaar loopt de stappen nogmaals na en geeft aan of hij/zij zich kan vinden in de inhoudelijke afweging en beslissing die is genomen in de vaktechnische lijn en handelt de zaak verder zelfstandig af.

Let op: gaat het om een CAF zaak of zelfmelder (te herkennen aan een werkopdracht in TVS) dan moet er ook nog contact worden opgenomen met [redacted] voor verdere afstemming.

(Voorgenomen) besluit
In het Verzamelbesluit Toeslagen staat onder 2.1 o.a. het volgende:

"De Belastingdienst/Toeslagen zal de belanghebbende, indien de omstandigheden daartoe noodzaken, de gelegenheid bieden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van het voorgenomen besluit tot matiging van de terugvordering. Het uitgangspunt is dat de belanghebbende de bijzondere omstandigheden voor matiging moet aandragen en bewijzen."

Indien de omstandigheden daartoe noodzaken zal belanghebbende in de gelegenheid gesteld moeten worden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van het voorgenomen besluit tot matiging van de terugvordering. Dit is het geval wanneer het niet evident is dat er wel of niet volledig wordt tegemoetgekomen aan het verzoek van belanghebbende. Alleen in evidente gevallen kan ervoor gekozen worden om hiervan af te zien. Er moet dan geen twijfel bestaan dat er inzicht is gegeven in alle relevante feiten en omstandigheden. Indien daar geen sprake van is, dient de belanghebbende in de gelegenheid te worden gesteld om een zienswijze te geven. Beoordeel dit altijd zorgvuldig, stem dit af en zorg ervoor dat bij afzien van het geven van gelegenheid tot het geven van een zienswijze nadrukkelijk gemotiveerd wordt waarom er geen mogelijkheid tot zienswijze is gegeven.

Het al dan niet informeren van de belanghebbende over het voorgenomen besluit gaan we in de lopende (hoger) beroepsprocedures op de volgende manier doen:

- Indien, na afstemming, is gebleken dat het evident is dat er geen matiging van de terugvordering kan plaatsvinden, dan wordt de belanghebbende *niet* in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze te geven ten aanzien van dit voorgenomen besluit. De behandelaar maakt het standpunt waarbij wordt gemotiveerd en wordt ingegaan op de standpunten van belanghebbende kenbaar middels een (aanvullend) verweerschrift aan de rechtbank/ RvS, zodat dit meegenomen wordt in de lopende procedure. Hierin moet ook worden aangegeven om welke reden(en) er is afgezien van het bieden van de mogelijkheid tot het geven van een zienswijze.

- Indien er aanleiding is om volledig af te zien van terugvorderen, dan hoeft de belanghebbende *niet* in de gelegenheid gesteld te worden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van dit voorgenomen besluit indien er volledig aan het beroep wordt tegemoetgekomen. Hierbij is het wel wenselijk om contact op te nemen met belanghebbende of diens gemachtigde om het voorgenomen besluit mede te delen en toe te lichten. Op die wijze heeft de belanghebbende de gelegenheid tot het stellen van aanvullende vragen over de (verdere) procedure en kan worden bezien of er nog verdere geschilpunten bestaan. Indien belanghebbende er belang aan hecht, wordt hij alsnog in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven. De behandelaar neemt vervolgens het besluit en stuurt deze naar de belanghebbende (of diens gemachtigde als die er is), met een kopie naar de rechtbank/ RvS. In het besluit moet ingegaan worden op de standpunten van belanghebbende en het besluit moet goed gemotiveerd zijn. Het heeft de voorkeur om dit, zeker in beroep, in de vorm van een herziene beslissing op bezwaar te doen.

- Indien er aanleiding is om de terugvordering deels te matigen, dan stelt de behandelaar de belanghebbende in de gelegenheid om zijn zienswijze te geven ten aanzien van dit voorgenomen besluit. Aan belanghebbende (of diens gemachtigde) wordt door de behandelaar een voorgenomen besluit en de mogelijkheid tot het geven van zienswijze verzonden, met een kopie aan de rechtbank/ RvS. Vervolgens wordt het besluit aan belanghebbende (of diens gemachtigde) verstuurd, met een kopie aan de rechtbank/ RvS. In het besluit moet ingegaan worden op de

---

vereist / RvS 23-10 proportioneel toekennen + matiging/afzien terugvordering, actie vereist / RvS 23-10 proportioneel toekennen + matiging/afzien terugvordering, geen actie vereist.

standpunten van belanghebbende en het besluit moet goed gemotiveerd zijn. Het heeft de voorkeur om dit, zeker in beroep, in de vorm van een herziene beslissing op bezwaar te doen. Op die manier kan het (eventueel overblijvende) geschil worden meegenomen in de lopende procedure.

Herziening terugvorderingsbeschikking
Op dit moment wordt nog uitgezocht hoe de praktische uitvoering gaat plaatsvinden van onze besluiten tot matiging van de terugvordering in de systemen. Dit betekent dat de behandelaar wel het besluit kan nemen, maar hier nog geen uitvoering aan kan geven. Zodra hierover meer bekend is, zal het team geïnformeerd worden. Draag er zorg voor dat er geen invorderingsmaatregelen worden genomen totdat het besluit verwerkt kan worden.

3. Toetsingscriteria matiging van de terugvordering

Stap 1: reikwijdte Verzamelbesluit Toeslagen, onderdeel 2
Beoordeeld dient te worden of het beleid uit onderdeel 2 van toepassing is.

De Belastingdienst/Toeslagen kan een toeslag terugvorderen op grond van:
- artikel 16, zesde lid, van de Awir bij herziening van een voorschot;
- artikel 24, derde lid, van de Awir bij de vaststelling van de definitieve toekenning;
- artikel 21, derde lid, van de Awir bij herziening van de definitieve toekenning;
- artikel 20, derde lid, van de Awir bij herziening van de definitieve toekenning naar aanleiding van een inkomensgegeven.

In onderdeel 2.1 is invulling gegeven aan de uitspraak van de RvS die inhoudt dat de Belastingdienst/Toeslagen enige ruimte heeft bij de vaststelling van het bedrag dat wordt teruggevorderd. Hierin is geen onderscheid gemaakt op basis van welke grond de terugvordering is ontstaan. Dit betekent dat het beleid hierover op alle terugvorderingsbeschikkingen van toepassing is. Wel wordt er in het Verzamelbesluit Toeslagen een onderscheid gemaakt tussen herziening van een terugvorderingsbeschikking die nog niet onherroepelijk vaststaat en een terugvorderingsbeschikking die voor 23 oktober 2019 onherroepelijk vast is komen te staan.

Herziening terugvorderingsbeschikkingen die nog niet onherroepelijk vaststaan
Herziening van een terugvorderingsbeschikking die nog niet onherroepelijk vaststaat is mogelijk voor alle toeslagen, dus zowel voor de kinderopvangtoeslag, de huurtoeslag, de zorgtoeslag als het kindgebonden budget.

Herziening van op 23 oktober 2019 onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikkingen kinderopvangtoeslag
Herziening van een terugvorderingsbeschikking die op 23 oktober 2019 of daarvoor onherroepelijk is geworden is beperkt mogelijk. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- het ziet op de kinderopvangtoeslag en
- herziening vindt plaats op basis van matigen/afzien van de terugvordering die voortvloeit uit onderdeel 2.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen en
- er zijn niet meer dan vijf jaren verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop de terugvordering betrekking heeft[2] en
- het recht op kinderopvangtoeslag in een berekeningsjaar is met meer dan € 1.500 verlaagd.

De beslissing op het verzoek tot een dergelijke herziening is een beschikking in de zin van de Awb. De ouder kan bezwaar maken bij de Belastingdienst/Toeslagen tegen deze beschikking. Een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb brengt advies uit over dit bezwaar. In de regel zal de Belastingdienst/Toeslagen dit advies volgen bij het nemen van de beslissing op bezwaar.

Nb: Wanneer team beroep een (herziene) beslissing op bezwaar neemt tijdens een lopende beroeps- of hoger beroepsprocedure is het niet vereist om een advies van de bezwaarschriftencommissie te vragen.

Let er op dat wanneer herziening van het voorschot leidt tot een terug te vorderen bedrag, de terugvorderingsbeschikking separaat van de herziene voorschotbeschikking aan belanghebbende

2 Bij een verzoek om te matigen wordt bij de beoordeling of vijf jaar zijn verstreken uitgegaan van het moment van indienen van het verzoek.

wordt verzonden. Het beleid is alleen van toepassing als er bezwaar is gemaakt tegen de terugvorderingsbeschikking. Vaak zien we echter dat de belanghebbende enkel bezwaar maakt tegen de voorschotbeschikking en derhalve niet tegen de terugvorderingsbeschikking. Als in dit bezwaarschrift geen gronden zijn opgenomen die zich richten tegen de hoogte van de terugvordering en dus tegen de terugvorderingsbeschikking, is het beleid niet van toepassing. Wel bestaat de mogelijkheid om ambtshalve te beoordelen of er aanleiding is tot matiging van de terugvordering. Het Verzamelbesluit Toeslagen gaat namelijk ook uit van actief matigen, indien daar aanleiding toe is. In een dergelijke situatie neem je, eventueel na uitvraag van (aanvullende) bijzondere omstandigheden, een nieuw primair besluit waartegen bezwaar mogelijk is. Mocht het wenselijk zijn, dan kan dit primaire besluit eventueel via rechtstreeks beroep op grond van artikel 7:1a van de Awb meelopen in de lopende procedure over de vaststelling.

NB: vooruitlopend op wetgeving is in onderdeel 2.2 van het besluit een goedkeuring opgenomen dat artikel 21a van de Awir en artikel 5a van de Uitvoeringsregeling Awir op overeenkomstige wijze kunnen worden toegepast op een onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikking. Dit betekent dat op basis van dit Verzamelbesluit Toeslagen het mogelijk is om onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikkingen zelfstandig, dus zonder aanpassing van de vaststellingsbeschikking, in het voordeel van de belanghebbende te herzien.

Stap 2: feiten verzamelen
Het verzamelen van de feiten die mogelijk als (bijzondere) omstandigheden kunnen gelden.

Het uitgangspunt is dat de belanghebbende de bijzondere omstandigheden voor matiging/afzien van de terugvordering zelf moet aandragen en bewijzen. Stel daarom vast en vraag zo nodig uit welke bijzondere omstandigheden volgens belanghebbende zouden moeten leiden tot matiging van de terugvordering. Mocht je een verzoek om informatie sturen, vergeet dan niet om een kopie van dit verzoek naar de rechtbank/ RvS te sturen.

Daarnaast dien je zelf ook op zoek te gaan naar relevante omstandigheden, die volgens jou zouden moeten meewegen bij de beoordeling van het eventueel matigen van de terugvordering. Begin daarom eerst met het inzichtelijk maken van het feitencomplex en de gang van zaken. Neem hierin in ieder geval de volgende omstandigheden mee:
- wat is de grondslag voor het terugvorderen van de toeslag?
- welke rol heeft het handelen van de belanghebbende gespeeld in het ontstaan van de terugvordering (bijv. tijdig wijzigingen doorgegeven, gereageerd op het VOI)?
- welke rol heeft het handelen van de Belastingdienst/Toeslagen gespeeld in het ontstaan van de terugvordering (bijv. laat versturen van VOI, onduidelijke communicatie, ten onrechte stopgezet voorschot, verrekeningen)?
- welk bedrag aan toeslagen is ten goede gekomen aan belanghebbende en welk bedrag is uitbetaald aan een derde?
- in het geval van kleine formele tekortkomingen, spelen er dan nog andere zaken die van belang zijn zoals het aantal gewerkte uren of verschil tussen geschat en definitief inkomen?
- (...)

In geval van fraude kunnen onderstaande omstandigheden ook nog een rol spelen om de mate van betrokkenheid en verwijtbaarheid van de belanghebbende inzichtelijk te krijgen:
- door wie is er gefraudeerd, door de belanghebbende/ door de (malafide) KOO?
- zijn er aanwijzingen dat de belanghebbende op de hoogte was van het handelen, al dan niet wetende dat het handelen frauduleus was?
- in hoeverre kon de belanghebbende weten dat het handelen frauduleus was?
- zijn er aanwijzingen dat de belanghebbende samengespannen heeft met de KOO?
- heeft de belanghebbende stappen ondernomen om de schade van de fraude te beperken (bijv. door aangifte te doen, procedure starten, melding te maken bij Toeslagen)?
- (...)

Stap 3: is er sprake van bijzondere omstandigheden?
Beoordeeld dient te worden of de onder stap 2 vastgestelde omstandigheden in het dossier aangemerkt kunnen worden als bijzondere omstandigheden die tot matiging van de terugvordering zouden moeten leiden.

In onderdeel 2.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen zijn een aantal voorbeelden van bijzondere omstandigheden genoemd. Van bijzondere omstandigheden kan sprake zijn als:
– een derde (bijvoorbeeld een kinderopvangorganisatie) fraudeert zonder medeweten en (directe) betrokkenheid van de belanghebbende;

– een derde identiteitsfraude pleegt en op naam en buiten medeweten van de belanghebbende de toeslag aanvraagt en de toeslag aantoonbaar – geheel of gedeeltelijk – niet ten gunste van de belanghebbende komt;

– een door belanghebbende redelijkerwijze niet (meer) te herstellen geringe formele tekortkoming (zoals het ontbreken van een handtekening in een contract) heeft geleid tot aanzienlijke negatieve gevolgen voor het recht op toeslagen, terwijl aan alle materiële eisen voor de betreffende toeslag is voldaan. Er is geen sprake van een bijzondere omstandigheid als de belanghebbende na herhaalde verzoeken van de Belastingdienst/Toeslagen de geringe formele tekortkoming niet heeft hersteld, terwijl hij daartoe wel in de gelegenheid was.

Het Verzamelbesluit Toeslagen schrijft voor dat voorgaande opsomming niet limitatief is en dat deze opsomming kan worden uitgebreid op basis van ervaringen uit de praktijk. Dit betekent dat ook andere omstandigheden die in een zaak spelen als bijzonder kunnen worden aanmerkt.

Daarnaast bevat het Verzamelbesluit Toeslagen ook een aantal voorbeelden van situaties waarbij er in beginsel geen sprake van bijzondere omstandigheden zal zijn. Ook deze lijst is niet limitatief. Van bijzondere omstandigheden is in beginsel geen sprake als:

– de belanghebbende te kwader trouw is;

– de terugvordering het gevolg is van een afwijking tussen het daadwerkelijk afgenomen aantal uren kinderopvang en het aantal uren kinderopvang op basis waarvan het voorschot kinderopvangtoeslag is berekend in dat berekeningsjaar;

– de terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de toeslagen en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot is berekend;[3]

– de terugvordering het gevolg is van het overschrijden van een vermogensgrens;

Het uitgangspunt van deze omstandigheden is dat deze in beginsel op zichzelf niet tot matiging/afzien van de terugvordering leiden. Echter, afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval kan er bij de aanwezigheid van aanvullende omstandigheden die (op zichzelf of in samenhang) wel zijn aan te merken als bijzondere omstandigheden, na een belangenafweging toch reden zijn de terugvordering te matigen of daarvan af te zien.

Omstandigheden die zien op de financiële situatie of de financiële problemen van belanghebbende die de terugbetaling van toeslagen verhinderen, zullen in het algemeen niet leiden tot een matiging van de terugvordering. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling; zie bijvoorbeeld de uitspraak van de RvS van 4 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4069. Echter, ook hiervoor geldt dat in bepaalde gevallen als er sprake is van bijkomende omstandigheden dit anders kan zijn; zie bijvoorbeeld de uitspraak van de RvS van 5 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:356.

<u>Stap 4: beslissing</u>
Beoordeeld dient te worden of matiging van de terugvordering dient plaats te vinden op basis van de vastgestelde bijzondere omstandigheden bij stap 3.

Het uitgangspunt in artikel 26 van de Awir is dat het volledige bedrag aan toeslag dat te veel is betaald of verrekend, wordt teruggevorderd. In dit artikel is echter niet dwingend voorgeschreven dat de Belastingdienst/Toeslagen altijd het volledige bedrag dat te veel is betaald, van de belanghebbende moet terugvorderen. Als bij de aanwezigheid van bijzondere omstandigheden gehele terugvordering onevenredig is, kan de Belastingdienst/Toeslagen afzien van terugvordering of het bedrag van de terugvordering matigen. Indien er geen sprake is van bijzondere omstandigheden, dan blijft herziening van de terugvorderingsbeschikking in het voordeel van belanghebbende achterwege.

Alleen bijzondere omstandigheden kunnen zich derhalve verzetten tegen gehele terugvordering. Bij aanwezigheid van bijzondere omstandigheden beoordeelt de Belastingdienst/Toeslagen door middel

3 Deze omstandigheid, genoemd in het Verzamelbesluit, ziet uitsluitend op een VT-DT situatie. Echter: indien een terugvordering is ontstaan door een andere inkomenswijziging, denk aan VT-VT of DT-HDT, dan kan het Verzamelbesluit analoog toegepast worden.

van een individuele belangenafweging of de nadelige gevolgen van de terugvorderingsbeschikking in het specifieke geval niet evident onevenredig zijn. Waar het Verzamelbesluit Toeslagen echter niet in voorziet, en waar de Belastingdienst/Toeslagen dan ook een bestendige lijn in dient te vinden, is de vraag tot welk bedrag de terugvordering dient te worden gematigd zodat het tot een evenredige uitkomst zal leiden.

Wij gaan daarom een verminderingspercentage hanteren. Dit houdt in dat bij aanwezigheid van bijzondere omstandigheden het uitgangspunt wordt gehanteerd dat de terugvordering in beginsel 100% wordt gematigd. Verschillende omstandigheden die zijn vastgesteld in stap 2 kunnen vervolgens ertoe leiden dat gekozen wordt voor een lagere mate van matiging. Daarbij gaan we in principe drie mogelijkheden hanteren: volledige matiging (100%), een deel matiging (50%) en geen matiging (0%). Hiervan kan worden afgeweken als daar aanleiding voor is. De gedachte is dat we een schuldverdeling tussen de burger en B/T maken, vandaar de percentages.

In het besluit moet worden gemotiveerd waarom er wel, niet of gedeeltelijk wordt afgezien van terugvordering waarbij wordt ingegaan op de standpunten van belanghebbende.

Let op: de financiële situatie van een belanghebbende wegen we in beginsel niet mee bij de vraag tot welk bedrag er gematigd dient te worden. De financiële omstandigheden gaan pas een rol spelen *nadat* de hoogte van het terug te vorderen bedrag is vastgesteld. Betalingscapaciteit zal in de invorderingssfeer door het LIC worden beoordeeld.

Kom je tot de conclusie dat bijzondere omstandigheden in een zaak zich verzetten tegen gehele terugvordering van de toeslag en daardoor tot de beslissing bent gekomen om op basis van het Verzamelbesluit Toeslagen de terugvordering deels dan wel volledig te matigen, dan dienen deze beroepsprocedures te worden voorgelegd aan de VTA Postbus omdat deze gevallen afgestemd gaan worden in de vaktechnische lijn. Zodoende kan er wellicht in de uitvoering een eenduidige lijn ontstaan over wanneer er zich wel en wanneer er zich over het algemeen geen bijzondere omstandigheden voordoen om af te zien van gehele terugvordering.

4. Casuïstiek

Hieronder zijn drie voorbeelden opgenomen waarin de matiging van de terugvordering aan bod komt. Deze voorbeelden zijn niet leidend. Elke zaak moet op zichzelf beoordeeld worden naar het individuele geval.

<u>Voorbeeld volledig matigen van de terugvordering (100% matiging)</u>
Er is sprake van door een derde gepleegde identiteitsfraude (DigiD), waardoor op naam van belanghebbende kinderopvangtoeslag is aangevraagd terwijl er geen opvang afgenomen is. Deze toeslag is op het rekeningnummer van deze derde gestort. Dit rekeningnummer is niet geverifieerd door de Belastingdienst/Toeslagen. De belanghebbende heeft een civiele procedure aangespannen tegen degene die de toeslag heeft ontvangen en is daarin in het gelijk gesteld.

Er is in deze casus sprake van een aantal bijzondere omstandigheden, waaronder door een derde gepleegde identiteitsfraude. Dit heeft ertoe geleid dat op naam van belanghebbende toeslag is aangevraagd waarbij de toeslag niet ten gunste van belanghebbende is gekomen. Ook is belanghebbende in de door haar aangespannen civiele procedure tegen degene die de toeslag heeft ontvangen in het gelijk gesteld. Van verwijtbaarheid aan de kant van belanghebbende is geen sprake. Deze omstandigheden leiden nu tot de afweging om het terug te vorderen bedrag te matigen naar nihil. Dit betekent dat belanghebbende niets meer hoeft terug te betalen.

<u>Voorbeeld gedeeltelijk matigen van de terugvordering (50% matiging)</u>
Persoon A en persoon B zijn strafrechtelijk veroordeeld voor het medeplegen van delicten die verband houden met onjuiste aanvragen kinderopvangtoeslag, waaronder die van belanghebbende. De belanghebbende heeft niet zelf de voorschotten kinderopvangtoeslag ontvangen, deze zijn overgemaakt op de bankrekening van het gastouderbureau. Ook heeft de overeengekomen kinderopvang niet of nauwelijks plaatsgevonden.
Verder staat vast dat de belanghebbende de twee veroordeelde fraudeurs in de gelegenheid heeft gesteld om in haar naam fraude te plegen met toeslagen door het verstrekken van de DigiD-gegevens aan de fraudeurs. Ook heeft belanghebbende naar aanleiding van de ontvangen beschikkingen geen actie ondernomen door de kinderopvangtoeslag te wijzigen dan wel stop te

zetten. Een dergelijke situatie zou aanleiding kunnen zijn om de terugvordering met 50% te matigen.

Voorbeeld niet matigen van de terugvordering (0% matiging)
(RvS uitspraak, 4 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4069)
Belanghebbende stelt dat haar financiële situatie verslechterd is doordat zij als gevolg van het meerderjarig worden van haar dochter geen kindgebonden budget meer ontvangt. Verder kan zij door haar mentale gesteldheid niet fulltime werken en doordat zij geen diploma's heeft zal haar financiële situatie in de toekomst niet enorm kunnen verbeteren.

De Afdeling oordeelt in deze zaak dat, zoals in de uitspraak van 23 oktober 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3536) is aangeven, in artikel 26 van de Awir niet imperatief voorgeschreven is dat de Belastingdienst/Toeslagen het gehele bedrag dat de belanghebbende is verschuldigd terugvordert. De Belastingdienst/Toeslagen moet bij het besluit tot terugvordering op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Awb de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen afwegen en de Belastingdienst/Toeslagen kan onder bijzondere omstandigheden van terugvordering afzien of het terug te vorderen bedrag matigen. De door belanghebbende geschetste omstandigheden zijn niet zodanig bijzonder dat de Belastingdienst/Toeslagen daarin aanleiding had moeten zien om van terugvordering af te zien of het terug te vorderen bedrag te matigen. Wel kan belanghebbende de Belastingdienst/Toeslagen verzoeken om een betalingsregeling, indien zij door de terugvordering in financiële problemen raakt.

5. Rente en kosten van invordering
De wijzigingen in dit beleidsbesluit ten opzichte van zijn voorganger zien met name op rentevergoeding en kosten van invordering in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.

Rentevergoeding en kosten van invordering bij op 23 oktober 2019 onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikkingen.
Belastingdienst/Toeslagen vergoedt rente conform artikel 27 van de Awir bij een herziening van de terugvorderingsbeschikking.

Specifieke bepalingen omtrent de onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikking kinderopvangtoeslag.
Bij een te late betaling van een op 23 oktober 2019 vaststaande terugvorderingsbeschikking kinderopvangtoeslag kan (invorderings)rente als bedoeld in artikel 29 van de Awir in rekening zijn gebracht. Bij een herziening van die terugvorderingsbeschikking op basis van dit onderdeel, wordt die in rekening gebrachte rente naar evenredigheid vergoed. Dit geldt in combinatie met het voorgaande dus alleen voor de herziening – in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag – van op 23 oktober 2019 onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikkingen.

Daarnaast kan een overeenkomstige vergoeding van rente als bedoeld in artikel 27 van de Awir en evenredige vergoeding van de volgens artikel 29 van de Awir in rekening gebrachte rente worden verleend in de situatie waarin over een berekeningsjaar voorafgaand aan 2020 een terugvordering kinderopvangtoeslag heeft plaatsgevonden en na uitspraak op bezwaar, beroep of hoger beroep de terugvorderingsbeschikking na 23 oktober 2019 (alsnog) wordt herzien.

Indien kosten van invordering ter zake van een hiervoor bedoelde terugvordering later geheel of gedeeltelijk onverschuldigd blijken te zijn als gevolg van toepassing van dit onderdeel van het besluit, worden deze onverschuldigd betaalde kosten aan de ouder vergoed.